

De vlucht van keizer Wilhelm naar Nederland

Inhoudsopgave

De vlucht van keizer Wilhelm naar Nederland.....1
 Naspeuringen van Paul Theelen: De vlucht van keizer Wilhelm naar Nederland.....1
 SCHOOLGIRL'S DIARY WRITTEN NEAR VISE1
 CONVENT USED AS HOSPITAL1
 25 augustus 1914 New York Times.....2
 11 november 1918 De gewezen Duitse Keizer.....2
 11 november 1918 De gewezen Duitse Keizer.....3
 13 november 1918 De gewezen Duitse Kroonprins.....4
 15 november 1918 De gewezen Keizerin van het Duitse Rijk4
 EX-KAISER HELD LONG AT DUTCH FRONTIER6

5 24 augustus 1914 New York Times

SCHOOLGIRL'S DIARY WRITTEN NEAR VISE

Kept Awake by Roar of the guns, with Aeroplanes Dodging Overhead.

CONVENT USED AS HOSPITAL

10 **Villages on Fire All Around - Events Followed from the Last of July to Aug. 11.**

Special cable to THE NEW YORK TIMES.

15 LONDON, Monday, Aug 24.- The Standard publishes today a vivid narrative of the opening scenes in the great European war from the diary of an English schoolgirl, Miss Muriel Furness of Blackpool, written in the convent at Eysden, a village near Wise, just inside Holland.

20 The diary is the unaided work of Miss Furness, who arrived yesterday in London after being rescued by her father. It has been somewhat shortened, but the words of the original are adhered to.

July 30.-This morning the Mother Superior received a letter from Bonn saying that all German girls from Bonn must return immediately, owing to the fear of war.

25 Aug. 1.-It was impossible for the Dutch girls to return, as the trains were full of soldiers going to the frontier. In the afternoon we packed up everything and prepared to leave.

30 Aug. 2.-We rejoiced that we should go home tomorrow, but at tea time la Mère came in crying like a child and telling us that war had been actually declared. The sunset tonight was most beautiful. It kept changing its colors-that, we are told, is a sign of war.

35 Aug. 3.-In the morning we cleared the drawing room, so that the soldiers might come to camp there if they wanted.

40 Aug. 4.-At 4 o'clock this morning every one was startled by a terrific explosion which shook the convent. We learned that the bridge at Vise had been blown up, as Belgium must defend her neutrality. We were told that cannon were being brought up. People began to come in from Vise, sped on by a hail of bullets. A German officer came to Vise. He commenced to read a proclamation, but before he had finished doing so he was shot dead. This the nuns told us. This afternoon la Mère told us to put up beds in the drawing room for the wounded. We also hoisted a big white flag with a red cross.

45 Doctors and nurses came from far and near. All the while we could hear the crackle of rifle fire and the roar of cannon. From above came the noise of aeroplanes. We went into the chapel and prayed for an hour.

50 Aug 5.-We could not sleep at all during the night, so heavy was the artillery firing. During one half hour, while we were at mass, we counted no fewer than twelve aeroplanes which flew over the house. We were told that the Germans were trying to build a bridge over the Meuse. They pulled down houses by the side of the river and used the débris to stem the current. As soon as they had the bridge half finished the Belgian fire would destroy it. It took thirty-six hours of hard work before the Germans had spanned the river.

55 Aug. 6.-Many fugitives arrived from Belgium. At tea time a German officer was brought in who had fainted from fatigue on the battlefield. After tea we heard the sound of aeroplanes. One came along flying very high, but as soon as it arrived in Holland out of range it dipped down. One of the nuns saw an aeroplane under fire. It kept dodging up and down with shrapnel bursting below it. It escaped, however. Tonight we are to sleep in the cloak room in the basement.

Aug. 7.-We went to bed at 9:30 last night, but could not sleep as the floor was hard and cold and the noise around was awful. At 3:30 A. M. we went to mass and then back to bed again. La Mère told us to pray a great deal, as we might die at any moment. We must

60 be prepared to die. Many wounded were brought in. I was so sorry for a young officer who was shot through both legs. I shook hands with the Prince Consort, who came to see the wounded. We could see the smoke curling up toward the sky.
Aug. 8.-We are told that Liege has been taken, but lies are so frequent that we don't know what to believe. Aubeil has been completely burned. A German and Belgium aeroplane are said to have met in mid-air.
65 Aug. 9.-Some of the soldiers came in to mass. It was so sad to see all the young fellows look so pale. Each had a prayer Book in his pocket, and their one desire seemed to be to get back to the front again. I took fruit to the wounded soldiers, and I spoke to a Belgian who had a bullet right through his cheek. He opened his mouth and showed me the hole. The only thing he wanted was to see his loved ones and go to the war again. Poor things! There was a deep red sky tonight, changing its color all the time.
70 This is the sign of war.
Aug. 10.-last night the cannon fired in earnest and continued all through the night. From the roof I could see three villages on fire. The wounded get on very well together. There is a Belgian soldier here who is slowly recovering. A German, badly injured, was brought in, and the Belgian at once ran forward and unlaced his boots for
75 him.
Aug. 11.-Heard no guns through the night. Many nuns from the Fleron Convent who have arrived say that the Germans gave them three hours in which to leave. Thirteen nuns who came from Antwerp say that there has been a battle at Tongres, which the Germans won. Here the story from the convent ends. Charles Furniss arrived and escorted his
80 daughter and six other girls back to London, which they reached on Thursday night. Now they all look forward to a very long holiday.

25 augustus 1914 **New York Times**

85 "The sunset tonight was most beautiful," wrote MURIEL FURNESS, an English schoolgirl, in the diary she kept at the convent school in Eysden, Holland, when war was declared. "It kept changing its color - that, we are told, is a sign of war." Perhaps it is a sign of war. Nobody can feel so wise now as he might have felt a few weeks ago, and a little simple faith in signs seems reasonable enough when a war, which few believed could ever occur, came without warning, and is causing destruction in the
90 centre of the civilized world.
Anyhow, Miss FURNESS believes in the relation of brilliant and changing subsets to war, and she has a clear mind and an aptness of expression which make the excerpts from her diary in the Dutch border town between July 30 and Aug. 11, which were cabled to THE TIMES yesterday, not only readable but positively valuable.
95 Miss FURNESS'S brief notes on the early encounters between the Germans and Belgians are coherent and graphic enough to be of service to future historians. She could hear the guns, she could see and talk to the wounded who were carried to neutral territory, and she sets down only what interests her. There is a pathetic human touch in this little incident narrated by the young diarist:
100 There is a Belgian soldier here who is slowly recovering. A German, badly injured, was brought in, and the Belgian at once ran forward and unlaced his boots for him.
It is through veracious chronicles of this sort, not through the technical writings of military experts, that the world gets its knowledge of wars.

105 11 november 1918 **De gewezen Duitse Keizer.**

Nader meldt men ons nog de volgende bijzonderheden:
Heden Zondag 10 November omstreeks 6 uur meldde zich bij de Nederlandsche wach aan het Witte Huis bij Eysden een reisgezelschap in 9 auto's aan. De Hollandsche
110 schildwacht, die geen orders had, om gewapende personen toe te laten, weigerde doorgang te verlenen. Overigens, zegt hij, is het douanekantoor eerst om 7 uur voor het publiek geopend. De rijksontvanger vertoont zich en verklaart hetzelfde aan het inmiddels aangegroeid gezelschap, waarvan een man naar voren getreden is en mededeelt te zijn Wilhelm von Hohenzollern, Duitse Keizer. De Nederlandsche schildwacht herhaalt, dat niemand door mag en op den luitenant moet gewacht worden. De
115 rijksontvanger herhaalt, dat het kantoor om 7 uur geopend wordt. De ex-Duitse Keizer onderhoudt zich intusschen met enige boeren, die toekijken en vraagt aan den naastbijstaanden of hij weet hoeveel graden het vannacht gevroren heeft. De ex-keizer ziet er goed en opgeruimd uit. Hij praat en gesticuleert levendig met zijn omgeving. Om 7 uur wordt het gezelschap officieel geïnterneerd. De douanevisite wordt gemaakt en de ex-keizer wandelt van het Witte Huis naar het station van Eysden. In het stille
120 lieve Eysden, dat getuige was van zooveel oorlogswaai, zijn de menschen naar de mis. De wegen zijn verlaten, nauwelijks eenige boeren, die toekijken naar dit groote gezelschap zonder iets ervan te begrijpen. De ex-keizer wandelt een poos voor het station op en neer, hij praat voortdurend, wordt niet gehinderd, nauwelijks bezien,
125 want er is schier niemand. De waard in tegenover het station zegt tot haar man: het

is de Duitsche keizer, kijk maar naar zijn linker arm. De waard mompelt in zichzelf "wat zoo'n vrouwen toch een verbeelding hebben" en toch het is de voormalige Duitsche keizer.

130 Hij gaat het station binnen en wandelt later in gezelschap van majoor van Deyl, commandant van het garnizoen van Maastricht tot omstreeks 8.15 op het perron op en neer, de linker arm tegen het lijf, in de rechterhand een wandelstok. Het talrijk gevolg van generaals, admiraals en vele andere officieren blijft op een afstand. Wat een moment; wij wrijven ons de oogen. Ja toch! het is waar; daar wordt gefloten en geroepen: "Nach Paris"; een Nederlandsch officier maant tot kalmte en dreigt met 135 onmiddellijke straf. Ja toch! wij zien ze buigen, de gegalonneerde rokken en steken diep buigen; wij zien het groten van den ex-Keizer, wiens rol ligt in den reeds volmaakt verleden tijd.

Om 8.10 arriveert de keizerlijke trein, die sinds Vrijdag te Bressoux onder stoom 140 stond. Wilhelm stapt er in, de gordijnen worden omlaag geschoven en er is niets meer te zien. Een Duitsche kolonel inderhaast aangesproken kan niets zeggen; intusschen weten wij, dat elk oogenblik de Duitsche kroonprins verwacht wordt. Inderdaad komt om 8.50 een tweede vrij lange D-trein binnen, maar noch de kroonprins noch de keizerin zitten erin, alleen enkele dames en officieren. Dat op deze treinen geschoten is, is bezijden de waarheid, althans zij vertoonen er 145 geen treffen van. De auto's zijn ook intact, de keizerlijke wapens onherkenbaar door aangebracht slijk.

Inmiddels is het volk in groote getalen toegestroomd en worden politiematregelen genomen onder kapitein Bauduin van de marechaussee, terwijl de heer De Bruyne, 150 inspecteur van de staatsspoor, de technische leiding heeft. Beiden laten uw correspondent toe en verstrekken beleefd inlichtingen. Er wordt nog op een trein gehoopt! De tocht van Spa door het verwoeste Visé en langs tal van Duitsche wachten, die reeds meer dan half overhellen naar het gezag van soldatenraden, is gelukkig voor Wilhelm goed afgelopen. Als reflexe beweging werd nog het geweer gepresenteerd door de Duitsche soldaten.

155 Telefoon en telegraaf tusschen Eysden, Maastricht en den Haag staan niet stil. Er is een onverwachte gast gekomen. Waar gaan wij hem herbergen en wat zullen de burens er wel van zeggen? Zij kijken over de borstjes. Om 5 uur wordt de trein met aanhangsel van bagagewagen te Maastricht verwacht. De geheele lijn tot Roermond is militair bewaakt. Intusschen wandelt de burgemeester van 160 Maastricht sinds 10 uur, steeds met den hoogen hoed op, op het perron te Maastricht. Op vele andere stations staat men in verwachting, doch er is niets te zien. Een trein gaat vliegenvlug voorbij. Het volk gaat zijns weegs.

32 Jaar geschiedenis zijn vervlogen, een keizerrijk is vervallen. Het volk gaat zijns weegs. De geschiedenis wordt verder geschreven. Zondag 10 November is een historische 165 dag, niet alleen voor Eysden en Maastricht, doch voor de wereldgeschiedenis. De trein, waarin de gewezen Duitsche keizer gezeten was, is precies 2? te Nijmegen aangekomen. Het eerste perron was door de politie afgezet. Alle wagens van den langen trein bleven gesloten. Na 2½ minuut oponthoud is de trein vertrokken. Bij het station waren duizenden menschen. Om 3.10 zal een trein met het gevolg passeeren.

170 De extratrein, waarmede de gewezen keizer naar Maarn reisde, kwam hedenmiddag omstreeks half 3 te Arnhem aan. Op het perron, waar geen publiek werd toegelaten, waren alleen enkele autoriteiten aanwezig. De trein bleef gesloten, niemand verliet den trein, de keizer liet zich niet zien. Na enkele minuten oponthoud vertrok de 175 trein naar maarn. Overal langs de spoorbaan stond het zwart van de menschen. Om 4 uur komt nog een extratrein met officieren.

De officieren uit het gevolg van den gewezen keizer gaan naar het kamp bij Middachten.

180 Het Duitsche consulaat te Maastricht is gesloten.

11 november 1918 **De gewezen Duitsche Keizer.**

O f f i c i e e l.) Nadat bericht was ontvangen, dat de Duitsche keizer, na afstand van den troon te hebben gedaan, Zondag op Nederlandsch grondgebied was gekomen, werd 185 den commissaris der Koningin in Limburg opdracht verstrekt om met den gezant mr. W. J. Donde van Troostwijk, chef van het kabinet van den minister van buitenlandsche zaken, en mr. J. B. Kan, secretaris-generaal in algemeene dienst, die zich te dien einde naar Maastricht hebben begeven, overleg te plegen nopens de voorloopige 190 verblijfsregeling in afwachting van nadere definitieve beschikkingen.

Men meldt ons d.d. gisteren uit Arnhem:

195 Hedenmorgen liep hier het gerucht dat keizer Wilhelm hier zou aankomen om zijn intrek te nemen op het landgoed Middachten. Op Middachten ontken- de men, dat de Keizer daar was of zou komen. Wel wist men, dat de Keizer reeds in ons land was; doch waar hij zou heengaan kon ik niet te weten komen. Verscheidene journalisten en fotografen hebben den ganschen dag op post gestaan bij de schipbrug, waarlangs de Keizer uit Eysden moest aankomen, doch tot hedenavond was deze hier niet aangekomen, evenmin per 200 trein. Op Middachten vernam ik nog, dat niet onwaarschijnlijk de Keizer wel door zou reizen naar het landgoed Weldow, eigendom van den broeder van graaf Bentinck van Middachten. Bevestiging van een en ander was niet te krijgen.

Men seinde ons gisteren uit Maastricht:

205 Maastricht is vandaag in rep en roer sedert het bericht zich verbreidt had, dat ex-keizer Wilhelm met gevolg en leden van den staf in 10 automobielen te Eysden was aangekomen en per extratrein over Maastricht zou komen, zag het in de buurt van het station zwart van de menschen en tot Eysden toe waren de wegen vol wandelende en fietsende nieuwsgierigen. Om 10 uur gingen twee locomotiefjes en een bagagewagen met den inspecteur De Bruyne naar Eysden om den vroegeren vorst naar hier te brengen. 210 Tot nu toe echter wordt op nadere bevelen gewacht en vertoeft de gast in den inmiddels uit Visé aangekomen keizerlijken trein met 9 salonrijtuigen. Toen de ex-vorst aankwam, droeg hij de generaalsuniform; thans was hij in burger. De bewaking is opgedragen aan een afdeling militaire wielrijders. Inmiddels hoor ik zoo juist, dat de trein morgen vroeg te 9.25 uit Eysden zal 215 vertrekken, te 9.45 te Maastricht aankomen en dat de plaats van bestemming zal zijn Maaren bij Utrecht. Het gerucht, dat de kroonprins erbij zou zijn, schijnt ongegrond, wel de jongste prins en generaal von Falkenheyn. De 10 auto's staan omgeven door hoezen op het perron. Te Eysden heerscht een opgewonden Hedenmorgen wandelde de ex-keizer op het perron. De Eysden wordt alleen 220 door de Nederlandsche grenswacht bewaakt. In België schijnt het onder de Deutsche bezetting te gisten en trachten de Duitschers langs den korst mogelijken weg naar huis terug te keren.

Heden seint men ons uit Maastricht:

225 De commissaris der Koningin in Limburg baron van Hoevel tot Westerfliet is hedenmorgen per auto naar Eysden gegaan. Te 9. u. 45 kwam de keizerlijke trein binnen, het station was gesloten. Op het perron bevonden zich de burgemeester, de commissaris van politie, de vice-regeeringscommissaris majoor van Dijn, kapt. der 230 marechaussee Schreuder. De pers had toegang tot het 2de perron. Langs den weg was het zwart van de menschen. De Keizer vertoonde zich niet, de regeeringsdeputatie ging mee met den trein. Te 9 u 55 verliet de trein, die uit 13 wagons bestond, nadat er een nieuwe locomotief voorkwam, het station. De menschen langs den weg hieven een luid gejoel aan. Om 11 u. 3 komt de trein met de auto's, die 235 naar Arnhem gedirigeerd worden. De keizerlijke trein gaat naar Maarn.

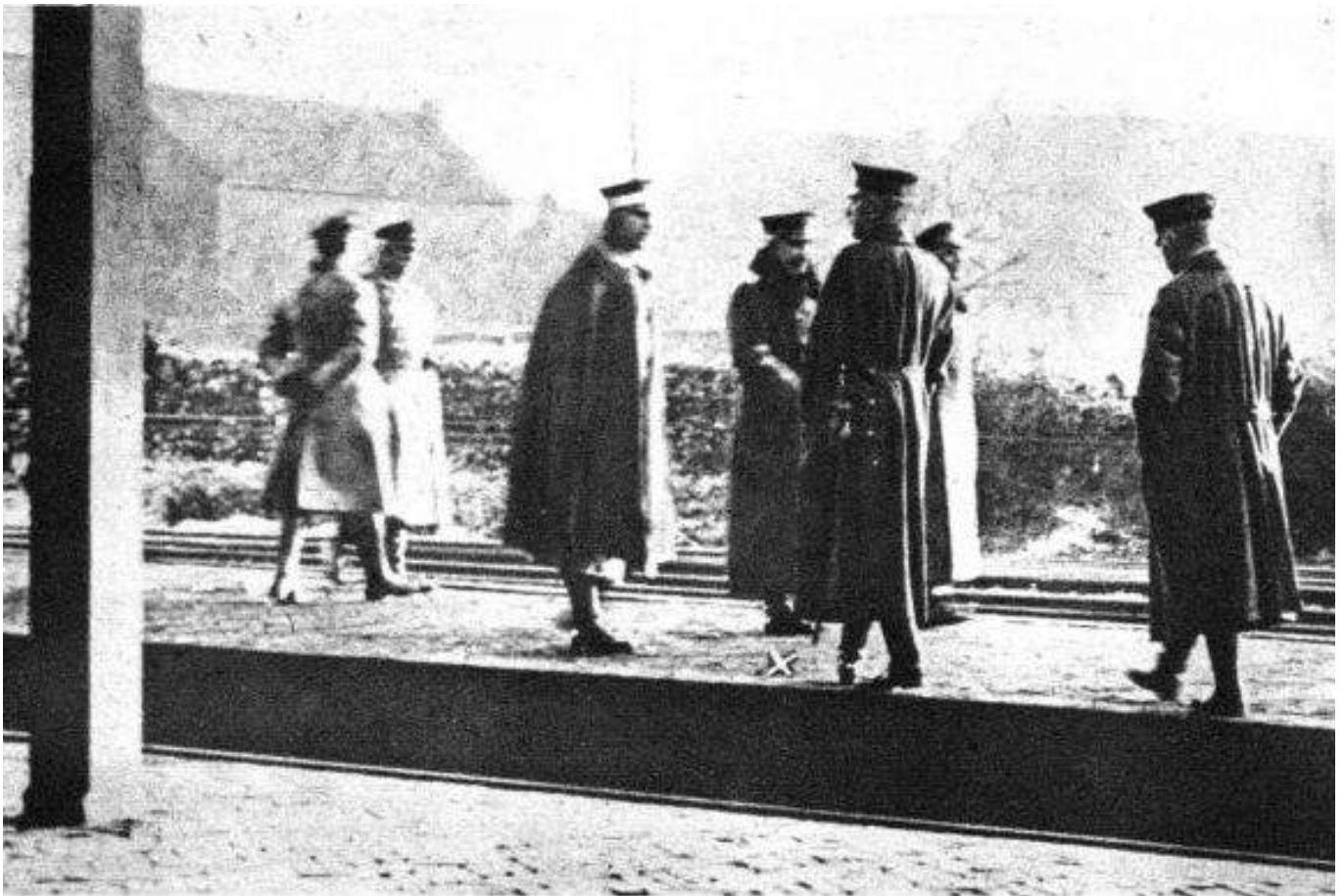
13 november 1918 **De gewezen Deutsche Kroonprins.**

Men meldt ons uit Maastricht:

240 De gewezen kroonprins en zijn gevolg zijn vannacht om 12 uur in de 4 auto's uit Maastricht vertrokken; waarheen, is nog onbekend. Nader meldt men ons, dat de gewezen kroonprins naar Swalmen, naar het kasteel van graaf Metternich, is vertrokken.

15 november 1918 **De gewezen Keizerin van het Deutsche Rijk**

245 heeft door tusschenkomst van het Nederlandsche gezantschap in Berlijn toestemming verkregen zich naar Nederland te begeven. De ex-Keizerin zou hedenmorgen vroeg per spoor vertrekken en in den voormiddag te Zevenaar aankomen, om door te reizen naar Maarn.

250 Die Flucht des Kaisers Wilhelm nach seiner Abdankung: Der Deutsche Kaiser (x) passiert beim Bahnhof Eysden die holländische Grenze. Phot. A. Große, Berlin.

13 november 1918 New York Times

EX-KAISER HELD LONG AT DUTCH FRONTIER

255 ***Scenes at Border in Striking Contrast to His Former Imperial State.***

Copyright, 1918, by The New York Times Compant.

Special Cable to THE NEW YORK TIMES.

260 THE HAGUE, Nov. 11. - At 6:30 o'clock Sunday morning, when the mists were still hanging low over the valley, Dutch sentries at the frontier station of Eysden, near Maestricht, were awakened from their morning torpor by the horn of the ex-Kaiser's automobile.

265 "Tattoo-taa!" or, as Berliners used to say, "Here comes papa!" rang out in the morning air, and ten automobiles with royal insignia demanded passage. The party included the former Kaiser, his eldest son, Hindenburg, Admirals, and several gentlemen of the royal suite.

The sentries refused to allow the cars to pass, and the customs officials were not due to arrive until 7. The travelers must wait. There was also the question as to whether the party would be allowed to pass the frontier.

270 It was later decided that the former Kaiser, the former Crown Prince, Hindenburg, the Admirals, generals, and officers would be treated like ordinary deserters or soldiers. Their swords were taken from them, and they are to be interned in Holland. Thus ex-Kaiser Wilhelm, who had never in his life had waited before, and who had never undergone the exigencies of ordinary travel, let alone wartime travel, was 275 obliged to wait half an hour on the other side of the barbed wire.

The former ruler left his automobile and paced up and down. He wore his General's uniform and a big overcoat. German sentries no longer guarded the precious Fatherland frontier, having disappeared, leaving the frontier open; and the ex-Kaiser's last glimpse of German soil must have been a depressing one.

280 It was a long, tedious wait in the early dawn for the Hohenzollerns. Finally the customs officials sauntered up, amazed to find ten automobiles. It had been a long time since motor cars had crossed the frontier, and there were many formalities to be gone through with. The question of benzine was to be settled, and there was a thorough examination under the seats for possible smuggling. The ex-Kaiser's fellow- 285 travelers and suite were subjected to the ordinary customs examinations, all this taking considerable time.

290 Even then the automobiles were not free, and the officials were scratching their heads over the various forms to be filled in. Finally the ex-Kaiser and his suite impatiently set out on foot for the Eysden station, which was about a twenty minutes' walk distant.

295 There they expected to find a royal train in waiting; but through some mishap, the train did not arrive until an hour and a half later, and the ex-Kaiser, who looked well, spent his time striding up and down outside the station, getting very impatient. When the train arrived the members of the party entered a car, where they had breakfast, and after that they were seen no more.

300 The railway authorities, however, received no instructions as to where the train was to be sent, and were obliged to communicate with the Government at The Hague. In Holland things are not done quickly, and this meant another long wait. A train consisting of two carriages arrived at 9:30 o'clock bringing the former Empress, more Generals and Admirals, and ladies of the court. A further train of ten carriages arrived half an hour later.

305 The train did not leave Eysden until 9:30 o'clock Monday morning, when the whole party of fifty-one persons proceeded to the castle of Count Bentinck at Amerongen, between Arnhem and Utrecht. They spent the night on the train, which was strongly guarded by Dutch troops.

According to Eysden advices, the German officers with the former Emperor will be interned at Arnhem. The ex-Emperor will not be asked to give his parole, but it will be silently assumed that he is under a moral obligation. Some measure of freedom will be permitted him.

310 The Tijd learns that the former Emperor's flight was decided upon after receipt of the armistice terms at headquarters and the German Government's communication on this subject. Although the Emperor, despite pressure, refused for a time to sign the abdication proclamation on behalf of himself and family, he realized that the end had come.

315 On hearing the armistice terms, the Emperor bitterly reproached the supreme army command, declaring that he had been misled. One General advised against the Emperor's

320 flight as unworthy. Field Marshal von Hindenburg designated General von Falkenhayn, the former Chief of Staff, to accompany the Emperor, with whom was his youngest son. Three weeks ago forty large cases arrived at Count Bentinck's castle at Middachten, containing various treasures, including crown jewels.

325 A very large house, about which there appears to be considerable mystery, has been run up very rapidly this Summer near Arnhem. It is supposed to belong to a rich man named Kroner, but members of the German Legation at The Hague have often run down to see how it was progressing. The house is on a hill surrounded by large grounds, quite shut off, and it is very difficult to get near it. Many people thought that this was built for the Kaiser to retire to.

330 THE NEW YORK TIMES correspondent learns from high official quarters at The Hague that the question of the ex-Kaiser's internment is under discussion. It is possible that he will be interned in Count Bentinck's castle. A special Cabinet meeting was held to decide whether the royal party was held to decide whether the royal party and Hindenburg, the incarnation of German militarism, were to be treated as ordinary civilians or as military. The German Minister at The Hague arrived at Eysden yesterday, as also did various Dutch authorities from the Foreign Office.

335 The ex-Kaiser changed his uniform to civilian clothes. A tremendous crowd assembled during the day, hoping to catch a glimpse of the tragic figures. The question whether the former Crown Prince actually arrived is still disputed. Rumor says he was detained by German soldiers.